

From Ignorance to Innocence #23

Bewust: een koffer voor bewustzijn.

22 December 1984 namiddag in Lao Tzu Grove.

Eerste vraag:

Osho,

Heeft het leven zin?

Iedereen is schizofreen opgegroeid door alle tradities die we kennen. Dat was behulpzaam om de mensheid op allerlei manieren te verdelen, opdat weer conflicten ontstonden. Op die manier werd iedereen zwak, angstig en klaar om zich over te geven; klaar om zich ondergeschikt te maken aan de priesters, politici en anderen. Jouw vraag is ook ontstaan door je schizofrene mind, geest.

Het zal best moeilijk zijn om dit te begrijpen, omdat je nooit vermoedde dat het verdelen van mensen met hun doelen en middelen in groepen eigenlijk bedoeld is om de mensheid zelf te verdelen.

Heet het leven überhaupt zin of waarde? De vraag is: Is er een doel te bereiken in het leven door te leven? Is er een bepaald doel wat je op een dag zult bereiken door te leven?

Leven is een middel, het doel, ergens ver weg, is het eindpunt. En dat einde maak het betekenisvol.

Als er geen einde zou zijn, dan is het leven zeker zinloos; een God is nodig om je leven betekenisvol te maken.

Eerst moeten we een splitsing maken tussen het begrip 'het einde' en de middelen. Dat verdeelt je mind. Je mind vraagt altijd, waarom en waarvoor? En alles dat geen antwoord krijgt op de vraag 'waarvoor?' krijgt langzamerhand geen waarde voor je. Zo wordt liefde zelfs waardeloos.

Wat is het nut van de liefde? Waar brengt het je? Wat kun je ermee bereiken? Kom je uiteindelijk in Utopia, een soort paradijs? Natuurlijk, liefde heeft zo geen zin met die benadering. Het is zinloos.

Wat is de zin van schoonheid? Je ziet een zonsondergang, je bent onder de indruk, het is zo mooi, maar iedere idioot kan de vraag stellen "wat is de betekenis?", en je bent zonder antwoord.

En als er geen doel is waarom zou je dan onnodig opscheppen over schoonheid? Een mooie bloem, een mooi schilderij of een mooi muziekstuk, een mooi gedicht – ze hebben geen nut.

Er zijn geen redenen om iets te bewijzen, noch zijn er middelen om doelen te bereiken. En het leven bestaat alleen uit dingen die nutteloos zijn. Laat mij het herhalen: Het leven bestaat enkel uit zulke zaken, dingen die allemaal geen nut en geen betekenis hebben, betekenis in de zin van dat ze doelloos zijn. Ze leiden je nergens naar toe, en ze brengen je niets.

Met andere woorden, het leven zelf is belangrijk. De middelen en het doel komen samen, en zijn onafscheidelijk. En het is de strategie van iedereen die op zoek is naar macht, je gedurende vele jaren te overtuigen dat de middelen de middelen zijn en het einde het einde is.

Middelen zijn nuttig omdat ze je naar het einddoel leiden. Als ze je niet naar het einde leiden, zijn ze nutteloos. Zo wordt alles vernietigd dat echt belangrijk is. En men heeft zaken belangrijk gemaakt die absoluut onbelangrijk zijn. Geld heeft een doel. Een politieke carrière heeft een doel. Religieus zijn heeft een doel, omdat het de weg naar de hemel is, naar God. Zakendoen heeft een doel, omdat je meteen het eindresultaat ziet. Zo werden zakendoen, politiek en religie belangrijk; echter poëzie, muziek, dans, liefde, vriendelijkheid, schoonheid en waarheid verdwenen allemaal uit je leven.

Een simpele strategie, maar het vernietigde alles dat jouw leven belangrijk maakt, dat extase geeft aan jouw wezen. Maar de schizofrene gedachten zal vragen, "Wat is het nut van extase?"

Mensen hebben me gevraagd, wel honderden: 'Wat is het nut van meditatie? Wat kan ik er mee winnen?' Allereerst, is het moeilijk te bereiken en als we het bereiken wat is dan het resultaat?

Het is erg moeilijk om deze mensen uit te leggen dat meditatie zelf het einde is. Er komt niets na.

Alles dat een einde na het einde heeft is meer bedoeld voor de middelmatige geest. En alles dat einde in zichzelf heeft is meer voor de intelligente mensen. Maar je ziet dat een middelmatig persoon president van een land wordt of minister-president, of de rijkste man van het land, de paus, de baas van een religie.

Dat zijn allemaal middelmatige mensen, de enige kwalificatie is hun middelmatigheid. Ze zijn derderangs, eigenlijk schizofreen. Ze hebben hun leven verdeeld in twee delen: doelen en middelen.

Mijn benadering is totaal verschillend: Om je één geheel te maken. Je te laten leven, voor het leven zelf. De dichter heeft de kunst voor zichzelf gemaakt, er zit verder niets achter. Kunst voor de kunst. Dat is niet aantrekkelijk voor de middelmatigen, voor hen telt alleen geld, positie en macht. Gaat jouw poëzie ervoor zorgen dat je minister-president wordt? Dan zou het pas belangrijk zijn. Poëzie maakt je een bedelaar, want wie zou het kopen van je?

Ik ken verschillende soorten geniën die als bedelaar leven omdat ze een middelmatig bestaan niet accepteren. En die zichzelf niet toestaan om schizofreen te worden. Ze leven met een plezier dat een politicus niet kent, met een uitstraling die een miljonair niet kent. Ze hebben een ritme in hun hart die de zogenaamd religieuze mensen niet kennen. Maar vanwege hun buitenkant worden ze door de maatschappij beoordeeld als een bedelaar.

Ik wil je herinneren aan een beroemde en misschien wel de beroemdste Nederlandse schilder: Vincent van Gogh. Zijn vader wilde dat hij dominee zou worden, met een respectvol en comfortabel leven. En niet alleen in dit leven, maar ook na zijn dood.

Maar Vincent wilde schilder worden. Zijn vader verklaarde hem voor gek. Vincent zei: "Dat mag zo zijn, maar voor mij bent u gek. Ik zie geen belang om dominee te worden omdat ik dan niets als leugens moet vertellen. Ik ken geen God, ik weet van geen hemel of hel en of er leven is na de dood. Ik zal continu leugens vertellen. Natuurlijk is het een respectabel beroep, maar dat soort respect past niet bij mij. Het maakt me niet gelukkig. Het zal een marteling voor de ziel zijn."

Zijn vader gooide hem het huis uit. Hij werd schilder, de eerste moderne kunstschilder. Je kunt een lijn trekken in de schilderkunst. De periode van vóór Vincent was schilderen gewoon.

Zelfs de grote Michelangelo was van minder betekenis, omdat ook hij 'gewoon' schilderde. Om aan de vraag van de markt te voldoen. Michelangelo schilderde in opdracht van de kerken, op muren en plafonds. Zelfs zijn rug leed er onder, kun je wel voorstellen, dagen en maanden liggend op een steiger. Een heel oncomfortabele houding. Maar hij verdiende geld, en respect. Hij schilderde engelen, Christus en God die de wereld schiep Dat is zijn beroemdste schilderij.

Van Gogh begint vanuit een totaal andere dimensie. Hij kon niet eens één schilderij verkopen in zijn hele leven. Niemand zag er een belang in. Niemand zag er iets in.

Zijn jongste broer stuurde hem geld, net genoeg om van te leven, net genoeg om iedere keer voor zeven dagen voedsel te kopen. Een bedrag per maand zou in drie dagen op zijn en dan bleef er niets over voor de resterende dagen. Iedere week stuurde zijn broer Vincent geld. Vincent besteedde vier dagen geld aan eten en van het geld van de resterende drie dagen kocht hij verf en canvas.

Dit is totaal anders dan Michelangelo, die genoeg geld verdiende en rijk werd. Hij verkocht al zijn werk. Ze werden gemaakt voor de verkoop, het was zakendoen. Natuurlijk was hij een groot schilder, alle schilderijen waren mooi. Maar als hij de moed van Vincent had gehad dan zou hij de hele wereld verrijkt hebben.

Drie dagen hongerlijden stelden hem in staat om verf en canvas te kopen. Toen zijn jongste broer hoorde dat Vincent niets verkocht, gaf hij een voor Vincent onbekende man geld, om in ieder geval een schilderij te kopen van hem.

'Dat zal hem in ieder geval wat voldoening geven. De arme Vincent heeft geen eten, schildert de hele dag en niemand koopt een schilderij. Niemand ziet er iets in.'

Omdat je er alleen wat in ziet, als je het kaliber van de ogen van Vincent hebt om mee te kijken. Minder voldoet niet.

Zijn schilderijen zien er voor jou vreemd uit. Zijn bomen zijn zo hoog dat ze boven de sterren uit komen. Je zult denken, die man is gek. Bomen die hoger reiken dan de sterren. Heb je

zulke bomen ooit gezien? Als je dit Vincent zou vragen antwoordde hij: 'Natuurlijk, omdat ik de bomen begrijp. Ik heb altijd het gevoel gehad dat de bomen de ambitie van de aarde zijn om naar de sterren te reiken. Waarom anders? Om de sterren aan te raken, ze te voelen en er voorbij te gaan. Dat is de ambitie van de aarde. De aarde doet enorm haar best, maar kan niet aan haar behoefte voldoen. Ik wel! De aarde begrijpt mijn schilderijen en het maakt mij niet of jij het begrijpt.'

Welnu, je begrijpt dat deze schilderijen moeilijk verkoopbaar zijn. De man die zijn broer stuurde kwam langs. Van Gogh was blij, eindelijk iemand die wat wilde kopen. Maar al snel veranderde zijn blijdschap in wanhoop. De man keek snel rond, koos een schilderij en wilde betalen. Vincent zei: 'Maar begrijp je het schilderij wel? Je pakt een willekeurig schilderij, je hebt niet eens gekeken, ik heb er nog veel meer. Je hebt niet eens rondgekeken; je hebt de eerste de beste gepakt. Ik vermoed dat mijn broer je gestuurd heeft. Zet het schilderij terug en neem je geld mee. Ik wil mijn schilderij niet verkopen aan iemand die er geen oog voor heeft. En zeg tegen mijn broer dat hij nooit meer iemand stuurt'.

De man was verbaasd, hoe weet Vincent dit? Hij zei: 'Je kent me niet, hoe ben je daarachter gekomen?'

Vincent antwoordde: 'Dat is zo simpel. Ik weet dat mijn broer me wil troosten en geruststellen. Hij moet je gemanipuleerd hebben, je het geld hebben gegeven, omdat jij eigenlijk blind bent voor schilderijen. En ik verkoop geen schilderij aan een blinde. Ik kan zijn blindheid niet exploiteren. Wat moet een blinde met een schilderij? En vertel ook maar aan mijn broer dat hij zelf ook geen verstand heeft van schilderijen, anders zou hij jou niet sturen.'

Toen zijn broer het verhaal hoorde, bood hij Vincent zijn excuus aan. 'In plaats van troost heb ik je verwond, ik zal het nooit meer doen.'

Zijn hele leven gaf Vincent schilderijen weg aan vrienden: aan het hotel waar hij vier dagen in de week at of aan een prostitué die hem vertelde dat hij niet zo knap was. Om eerlijk te zijn, Vincent was lelijk. Geen vrouw werd verliefd op hem, het was onmogelijk.

De prostitué zei uit compassie tegen hem – en soms hebben prostitués meer compassie dan de zogenaamde nette dames, ze begrijpen mannen beter- "ik hou van je". Hij had dat nog nooit gehoord. Liefde was voor hem zo ver weg. Zelfs aardig vinden ...

Hij zei: "Vind je me echt aardig? Wat vind je leuk aan mij?". De vrouw wist het niet en ze zei: "Ik vind je oren mooi, ze zijn echt mooi". En het zal je verbazen, van Gogh ging naar huis, sneed zijn oor af, pakte het in en bracht het naar de prostitué. En het bloed vloeide...

Ze zei: "Wat heb je gedaan?" en hij zei "Niemand heeft ooit iets moois aan mij gevonden, hoe kan ik je bedanken. Je vond mijn oren mooi, het is een cadeau voor je. Ik zou je zelfs mijn ogen geven als je die mooi vond. Ik zou voor je willen sterven."

De prostitué kon het niet geloven. Maar voor het eerst was Vincent blij, kon hij lachen. Iemand vond tenminste iets mooi aan hem. De vrouw moet een trouwens een grap gemaakt hebben. Wie vindt oren nu mooi. Als mensen iets moois vinden dan gaat het over een neus, de lippen ... maar niet over een oor.

Alleen 5000 jaar oude Hindoestaanse geschriften over seks, zoals de Kamasutra of Vatsayana kan ik met het incident in relatie brengen. Daarin staat "Zeer weinig mensen weten dat het oorlelletje een enorm seksueel gevoelig plekje is." Alle geliefden zouden met elkaars oorlellen moeten spelen, dat is een feit, hoewel onbekend.

Als je met een oorlelletje van je partner speelt dan denkt die dat je een beetje gek bent geworden, "Wat doe je?" Mensen hebben bepaalde vaste ideeën, zoals ... kussen is ok. Maar er zijn stammen die het concept van kussen niet eens kennen. Ze wrijven elkaars neus. En dat is het grootste liefdevolle gebaar. Het is in ieder geval hygiënischer, zeker dan de tongzoen.

Die mensen die hun neuzen tegen elkaar wrijven vinden mensen die een tongzoen geven smerig.

Maar misschien was de prostitué van Vincent er wel bekend mee. Zij weten sowieso meer van dit soort zaken omdat ze met zoveel mensen in contact komen. Misschien wist ze dat oren seksueel belangrijk zijn. En dat zijn ze.

Vatsayana is een van de grootste experts. Freud en Havelock Ellis en andere seksuologen zijn kleintjes vergeleken met Vatsayana. Als hij iets zegt is het waar.

Van Gogh leefde zijn hele leven in armoede. Hij stierf schilderend. Voor hij stierf werd hij gek, omdat hij zijn laatste jaar alleen de zon schilderde, honderden schilderijen, maar niets was volmaakt. De hele dag stond hij in het velden van Arles in het hete Frankrijk. De zon op zijn hoofd brandend en zonder hoed. "Hoe kun je zonder die ervaring de zon schilderen?" Hij schilderde het laatste doek, hij werd gek. Alleen al de hitte, de honger ... maar hij was enorm blij. Zelfs in gekte schilderde hij. En die schilderijen die hij in het gesticht maakte zijn nu miljoenen waard.

Hij pleegde zelfmoord omdat hij alles geschilderd had wat hij wilde. Het schilderen was klaar; hij bereikte het einde. Er viel niets meer te doen. Om nu nog verder te leven was zinloos, hij vond dat hij alleen maar ruimte in beslag nam; dat kon hij niet.

Dit is wat hij aan zijn broer schreef: "Mijn werk zit erop. Ik heb helemaal geleefd zoals ik wilde leven. Ik heb geschilderd wat ik wilde schilderen. Mijn laatste schilderij heb ik vandaag gemaakt, en nu neem ik een sprong naar het onbekende, wat dat ook is, want dit leven betekent niets meer voor me."

Beschouw je deze man als geniaal? Is hij intelligent, wijs? Nee, normaal gesproken denk je dat hij gewoon gek is. Maar ik zou dat niet kunnen zeggen. Zijn leven en schilderen waren niet gescheiden, schilderen was zijn leven, zo leefde hij. De hele wereld zou hem suïcidaal vinden, maar ik niet. Voor mij is het een natuurlijk einde. Het schilderij is af. Het leven is vervuld. Er was geen ander doel; of hij nu nog een Nobelprijs zou krijgen of dat mensen toch zijn schilderijen zouden waarderen.

Tijdens zijn leven waardeerde niemand zijn werk. Geen galerie wilde zijn werk hebben, zelfs niet gratis. Nadat hij overleed, langzaam, langzaam, vanwege zijn opofferingen, kregen de schilderijen een andere kleur. Er zou geen Picasso zijn geweest zonder Vincent van Gogh. Alle schilders na Vincent zijn hem iets verschuldigd, niet te waarderen, omdat deze man de hele richting van de schilderkunst heeft veranderd. Langzaam veranderde de richting, zijn schilderijen werden ontdekt. Een zoektocht kwam op gang.

De mensen hadden zijn schilderijen in de kelders gegooid, omdat ze niets waren. Ze haastten zich meteen naar hun kelders, om de schilderijen te zoeken en schoon te maken. Zelfs namaak schilderijen probeerden ze als echte te verkopen. Er zijn nu nog maar tweehonderd schilderijen; hij moet er duizenden gemaakt hebben. Maar iedere galerie die nu een Vincent heeft is trots, om de man die zijn hele leven in het schilderij heeft gestopt. Hij gebruikte geen verf maar bloed, adem ... zijn hartslag zit erin.

Vraag zo iemand niet: "Wat betekent dit schilderij?" Hij zit in het schilderij! Als je die betekenis niet ziet dan is dat je eigen verantwoordelijkheid.

Hoe hoger en belangrijker iets opstijgt, des te minder mensen zullen het herkennen. Als iets zijn hoogste punt heeft bereikt, is het zelfs moeilijk om een paar mensen te vinden die het herkennen. Op het ultieme eindpunt, kan alleen de persoon zelf zich herkennen. Hij zou zelfs geen tweede persoon kunnen vinden.

Daarom heeft Buddha zichzelf verlicht verklaard. Niemand anders kan het herkennen, want om te herkennen moet je zelf een spoortje van verlichting hebben. Hoe moet je het anders herkennen? Herkenning is niet mogelijk, het is te hoog.

Maar wat is de betekenis van boeddha-zijn? Wat is de betekenis van verlicht worden? Wat is het nut? Als je deze vragen stelt, dan is er geen antwoord. Het is op zichzelf genoeg. Er is geen omschrijving of antwoord nodig.

Dat is wat ik bedoel als ik zeg dat echt waardevolle dingen niet verdeeld kunnen worden in doelen en middelen. Er is geen verdeeldheid. De doelen zijn de middelen en middelen zijn de doelen, misschien beide kanten van de medaille, onlosmakelijk verbonden, ze zijn heel en één.

Je vroeg me: "Wat is het nut van leven en het leven? Ik ben bang dat als ik zeg dat er geen nut is, je zelfmoord pleegt, wat moet je anders doen als het geen nut heeft? Maar ik zeg niet dat je zelfmoord moet plegen, omdat dat ook geen zin heeft.

Leven: leef en leef totaal. Doodgaan: ga dood en ga totaal dood.

En in die totaliteit vind je de significantie. Ik zeg bewust niet het woord 'betekenis', omdat dit woord is besmet. Het woord wijst altijd ergens anders naar.

Toen je kind was heb je veel verhalen gehoord en gelezen. Waarom zijn die voor kinderen geschreven? Misschien weet je het niet, maar het is dezelfde exploitatie van de mensheid. De verhalen gaan als volgt: een man leeft in een papegaai. Als je de papegaai doodt dan gaat de man dood, maar je kunt de man niet in een keer doden. Je kunt op de man schieten, er gebeurt niets. Je kunt je zwaard pakken en zijn nek eraf hakken, maar de nek blijft op het lichaam zitten. Je kunt de man niet doden, je moet eerst weten waar hij leeft. Dus in deze verhalen is het leven altijd ergens anders. En uiteindelijk begrijp je dat als je de papegaai doodt, de man, waar hij dan ook is, meteen sterft.

Toen ik zelf nog kind was vroeg ik mijn leraar: "Dit lijkt me een zeer dom verhaal, omdat ik nergens een man in een papegaai, hond, boom of zoiets zie leven."

Het was de eerste keer dat ik dat soort verhalen hoorde, maar er volgden er vele. Speciaal geschreven voor kinderen.

De man die me les gaf was een respectabel en vriendelijk man. Ik vroeg hem: "Kun je me vertellen waar jouw leven is?" Omdat ik zou willen proberen om ...

Hij zei: "Wat bedoel je?"

Ik zei: "Ik zou graag de vogel willen doodmaken waar jij in leeft. Maar jij bent een intelligent mens. Je moet je leven vast ergens anders hebben ingestopt, waar niemand je kan doden." Dat is wat het verhaal zegt, dat slimme mensen hun leven ergens anders hebben, zodat niemand hen kan doden. Het is onmogelijk te vinden waar het is verborgen tenzij ze je het geheim vertellen.

Deze wereld is zo groot, zoveel mensen, zoveel vogels, zoveel dieren en zoveel bomen ... niemand weet waar hij zijn leven heeft verstopt.

"Jij, wijze man, wil je mij stiekem vertellen waar het is? Ik zal de vogel niet helemaal doodmaken, alleen wat duwen en trekken om te zien wat het met jou doet."

Hij zei: "Je bent een vreemde jongen. Ik vertel dit verhaal al mijn hele leven en jij wilt mij duwen en aan mij trekken. Het is alleen maar een verhaal."

Maar ik zei: "Wat is het nut van dit verhaal? Waarom ga je maar door met dit verhaal vertellen?"

Hij kon het niet beantwoorden. Ik vroeg het aan mijn vader: "Wat is de betekenis van dit verhaal? Waarom moet dit geleerd en verteld worden, wat absoluut absurd is.

Hij zei: "Als je leraar niet kan antwoorden, hoe kan ik dat dan? Ik weet het niet. Hij is veel slimmer en intelligenter dan ik. Val hem lastig in plaats van mij".

Maar nu pas weet ik wat de betekenis is van deze verhalen en waarom ze worden verteld.

Het wordt in het onbewuste van een kind gestopt zodat ze denken dat hun leven ergens anders is, in de hemel, in God, altijd ergens anders, maar niet in jezelf. Jij bent leeg, een lege huls. Je hebt geen betekenis in het leven nu.

Hier ben je slechts een middel, een ladder. Als de ladder omhooggaat, misschien op een dag, vind je je doel, je betekenis of hoe je het ook noemt.

Maar ik zeg je dat jij de betekenis bent. De significantie en het leven zelf is in zichzelf compleet.

Aan het leven hoeft niets te worden toegevoegd. Het leven vraagt alleen dat je het totaal leeft.

Als je het maar ten dele leeft zul je niet de sensatie voelen van leven. Het is dan een mechaniek waar alleen maar een deel van functioneert. Bijvoorbeeld een klok, als alleen de grote wijzer functioneert en de rest niet wat is dat dan voor klok. Waar dient die voor?

Er is beweging, een onderdeel werkt, maar alleen als de hele klok werkt met al zijn onderdelen is de klok functioneel.

En dit is het geval: iedereen leeft deels, maar een klein deel. Je maakt geluid maar je kan geen lied zingen. Je beweegt je handen en benen maar je kan niet dansen. De dans en het lied, het significante, komt past tot leven als alles in harmonie functioneert.

Dan vraag je niet meer: "Is het leven nuttig?". Je weet het!

Het leven zelf is het nut. Er is niets anders. Maar het is niet toegestaan om heel te zijn. Je bent gesplitst, in verschillende delen. Waarvan sommige delen volledig gesloten zijn, je weet niet eens van hun bestaan af. Veel van je is in de kelder beland.

Veel van jezelf is zo veroordeeld dat, hoewel je het weet, het niet meer durft te accepteren.

Accepteren dat het een onderdeel van jou is. Je blijft het ontkennen en onderdrukken.

Je kent alleen een klein deel in je dat we geweten noemen, wat eigenlijk een sociaal product is en geen natuurlijk iets, dat door de samenleving in je is gebracht om je van binnenuit te controleren. De agent controleert je buiten jou, de rechtbank is buiten jou. Het geweten is binnen in je en veel krachtiger.

Zelfs in de rechtbank halen ze er eerst de bijbel bij. Je doet de eed op de bijbel omdat de rechtbank weet dat als je je hand op bijbel legt en zweert als Christen: "Ik zweer dat ik niets anders dan de waarheid vertel" je geweten zal je dwingen om de waarheid te vertellen omdat je de eed in naam van God hebt afgelegd. Als je liegt word je in de hel gegooit.

Voor je de eed aflegt kon je maximaal voor een paar maanden of jaren in de gevangenis terecht komen. Maar nu is het de hel, in eeuwigheid.

Zelfs de rechtbank accepteert dat de bijbel sterker is, de Gita en Koran krachtiger zijn dan de rechtbank, dan de militairen, dan het leger.

Het geweten is een van de gemeenste uitvindingen van de mensheid. En al vanaf de dag van de geboorte beginnen we met het creëren van het geweten Een klein deel heeft te maken met veroordelen; wat de maatschappij niet wil en met waarderen; wat de maatschappij graag wil zien. Vanaf dat moment ben je niet meer een geheel.

Het geweten waarschuwt je continu, pas op ... God kijkt mee. Iedere daad en gedachte ziet God. Dus pas op! Zelfs in je gedachten is er geen vrijheid: God kijkt mee. Wat voor figuur is deze God, een gluurder? Door het sleutelgat van de badkamer? Laat hij je zelfs daar niet met rust?

Er bestaan stammen waar de leden, als ze in hun droom iets verkeerd doen tegen iemand, ze de volgende morgen naar die persoon toe moeten gaan. Je beledigt bijvoorbeeld iemand in je droom, dan moet je de volgende ochtend je excuus aanbieden. 'Vergeef me, afgelopen nacht heb ik je in mijn droom beledigd.' De maatschappij controleert zelfs dromen. Zelfs in je droom mag je niet jezelf zijn. Iedereen praat over vrijheid van gedachten, wat een nonsens, als baby wordt al de basis gelegd voor onvrijheid van gedachten.

Ze willen je gedachten beheersen. Ze willen je dromen beheersen. Ze willen alles in je controleren. Ze doen dit door het mechanisme van je geweten. Het prikt je. Het zegt de hele tijd tegen je: 'Dit is niet goed. Doe dit niet, je zult lijden'. Het dwingt je: "Doe dit, dit is het goede; je krijgt een beloning". Het geweten laat je niet 'heel' zijn.

Het laat je niet leven alsof er niets verboden is, zonder grenzen, alsof je totaal onafhankelijk bent om te zijn wat je ook wilt zijn.

Dan pas krijgt het leven betekenis en leven ook. En niet de betekenis afgeleid van de resultaten. Maar van het leven zelf. En dan ... wat je ook doet, in dat dat simpele doen ligt je beloning.

Ik spreek bijvoorbeeld tegen je. Ik geniet ervan. De afgelopen 35 jaar heb ik veel gesproken zonder reden. Met zoveel praten had ik ook president of minister kunnen worden, zonder probleem. Met zoveel praten had ik alles kunnen bereiken. Wat heb ik gewonnen?

Maar ik was in de eerste plaats niet uit op winst, ik genoot ervan. Dit was mijn schilderij, mijn lied, mijn poëzie. Juist deze momenten, als ik praat en we komen dicht bij elkaar, deze momenten, als ik je ogen zie oplichten, als je mij begrijpt, dat geeft mij zoveel vreugde er kan niets meer aan toegevoegd worden.

Actie, iedere totale actie, met iedere vezel van je lichaam. Bijvoorbeeld, als je mijn handen vastbindt kan ik niet praten, hoewel er geen relatie is tussen handen en spreken. Ik heb het geprobeerd. Op een dag voeg ik aan een vriend: 'Bind mijn beide handen vast'. Hij zei: 'Wat?'

Ik zei: 'Bind ze nou maar vast, en vraag me dan iets'. Hij zei: 'Ik was altijd al bang om bij jou te zijn, je bent gek. En als iemand ziet dat ik je handen heb vastgebonden ... en je vragen stel die je beantwoordt, wat zouden ze wel niet denken.'

Ik zei: 'Vergeet dat allemaal, doe de deur dicht en doe wat ik zeg.'

Hij deed dat, omdat hij het van me moest, anders zou ik hem eruit gegooid hebben: 'Als mijn gast, en je weigert zoiets simpels te doen, hoepel dan maar op.'

Uiteindelijk bond hij mijn handen vast aan twee pilaren en hij stelde me een vraag. Ik kon niets uitbrengen, op allerlei manieren, het lukte niet.

Ik vroeg alleen: 'Wil je mijn handen los maken?'

Hij zei: 'Ik begrijp totaal niet waar dit over gaat.'

Ik zei: 'Ik wilde simpelweg alleen maar kijken of ik zonder handen kan praten, ik kan het niet'.

Wat valt er over de handen te vertellen ... als ik mijn benen over elkaar sla, als ik in mijn kamer zit als ik niet praat ... moet ik een bepaald been over de andere hebben, anders gaat het fout, dan ben ik niet meer thuis.

Dus de manier waarop ik zit, de wijze waarop ik mijn handen gebruik, is een totale betrokkenheid. Niet alleen een deel van mijn lichaam spreekt, nee alles is betrokken. Alleen dan begrijp je de intrinsieke waarde van elke daad. Anders leef je in spanning, tussen hier en daar, en dit en dat, en wat je wilt bereiken.

De zogenaamde religies vertellen je 'natuurlijk, dit leven is alleen een middel', met als reden om je zo niet volledig onder te dompelen in het leven; het is alleen de ladder. Het is niet waardevol, het leven is alleen een tussenstap. Het 'echte' is daar verderop, verder weg. En aldus blijft het altijd ver weg. Dus waar je ook bent, je zal het leven zelf missen. Ik heb geen doel.

Toen ik studeerde op de universiteit liep ik iedere morgen een rondje, ook in de avond, eigenlijk altijd wel. Als ik tijd had dan liep ik, omdat de omgeving, de bomen en de wegen zo mooi waren. Door de grote bomen was er altijd voldoende schaduw, aangenaam zelfs in de heetste zomers.

Een van mijn professoren, die veel om me gaf, keek dan vaak naar me; de ene dag op deze weg, de andere dag op een andere. Er was een kruispunt voor het schoolhek, vijf wegen in vijf richtingen en hij woonde daar vlak bij het hek. Hij vroeg me: 'Soms sla je de ene weg in en een volgende keer kies je een andere weg. Waar ga je heen?'

Ik zei: 'Ik ga nergens heen, ik loop alleen maar.' Als je ergens naartoe zou lopen koos je namelijk altijd dezelfde weg, maar ik ging nergens heen, het was onwillekeurig. Ik liep naar het kruispunt en stond daar een tijdje. Dat maakte de professor nog verbaasder; hoe maakte ik de keuze als ik daar stil stond.

Ik voelde waar de wind vandaan kwam. Waar de wind heen blies, daar zou ik naar toe lopen. Dat zou mijn weg zijn. Toen zei hij: 'dus soms liep je een week dezelfde kant op, soms maar op een dag en de dag erna een andere weg. Wat doe je daar dan? En hoe beslis je dat?'

En ik vertelde hem: 'Het is heel simpel. I sta daar en voel welke weg leeft, waarheen de wind blaast. Ik ga met de wind mee. En het is mooi om met de wind mee te gaan. Ik jog, ren, wat ik ook maar wil. En de wind is altijd daar, koel en aanwezig. Dus zo kies ik dat uit.'

Het leven gaat nergens heen. Het leven gaat voor een ochtendwandeling. Kies waar je 'hele wezen' naartoe wil, waarheen de wind blaast. Ga die weg in zover als die voert en verwacht niet dat je iets vindt. Daarom ben ik nooit verrast, omdat ik nooit iets verwacht, dus is er geen vraag of verrassing, alles is een verrassing. En er is geen sprake van teleurstelling: alles is afspraak. Als het gebeurt is het goed, als iets niet gebeurt des te beter.

Als je eenmaal begrijpt dat het 'leven van moment tot moment' is waar religie eigenlijk over gaat, dan begrijp je mij als ik zeg dat je het idee van God, hemel en hel en die andere onzin moet laten vallen. Laat het helemaal vallen, al die concepten weerhouden je van het leven van moment tot moment. Leef het leven als een organische eenheid. Geen actie is deels, betrek alles van je erin.

Een Zen-verhaal. Een hele nieuwsgierige koning wilde weten wat de mensen in het klooster de hele dag deden, vroeg wie de meest beroemde meester was. Hij kwam erachter dat het Nan-in was. In zijn klooster zag hij een houthakker en vroeg hem: 'Het klooster is groot, waar vind ik meester Nan-In?' De man dacht met gesloten enige tijd na: 'Nu kunt u hem niet vinden.'

De koning zei: 'Waarom kan ik hem nu niet vinden?' Begrijp je dat ik de koning ben?'

Hij zei: 'Dat is niet relevant. Wie u ook bent is uw zaak, maar ik verzeker u dat u hem nu niet kunt vinden.'

'Is hij weg?' vroeg de koning.

'Nee hij is binnen' zei de houthakker.

De koning zei 'Maar is hij dan aan het werk of in een ceremonie of in isolatie? Wat is er aan de hand.'

De man zei: 'Hij is nu hout aan het hakken en staat voor je. En als ik houthakker ben ik houthakker. Waar is meester Nan-in dan? Ik ben alleen maar de houthakker. U zult moeten wachten.'

De koning dacht: 'Deze man is gek, helemaal gek. Meester Nan-in hakt hout?' Hij liep verder en liet de houthakker achter. Nan-in ging verder met houthakken. De winter kwam eraan en het hout moest in de opslag. De koning kon wel wachten, maar de winter niet.

De koning wachtte een uur, twee uren, toen meester Nan-In door de achterdeur binnen kwam in meester-gewaad. De koning keek hem aan. Hij leek op de houthakker, maar de koning boog voor hem neer. De meester ging zitten en vroeg: 'Waarom heeft u zoveel moeite gedaan om hier te komen?' De koning zei: 'Er zijn veel vragen maar die stel ik later. Eerst wil ik weten, bent u dezelfde man die aan het houthakken was?'

Hij zei: 'Nu ben ik meester Nan-in. Ik ben niet dezelfde man, de totale configuratie is veranderd. Nu zit ik hier als meester Nan-in. U vroeg nu als een volgeling, met nederigheid en ontvankelijk. Ja een man die heel veel op me lijkt was hout aan het hakken, maar dat was een houthakker. Hij heet ook Nan-in.'

De koning was zo in de war dat hij wegging zonder de vragen te stellen waarvoor hij gekomen was.

Toen hij terugkwam in zijn paleis vroegen zijn adviseurs wat er gebeurd was. Hij zei: 'Wat er gebeurde kan ik beter vergeten. Die meester Nan-in is absoluut gestoord. Hij hakte hout en zei: "Ik ben een houthakker en meester Nan-in is nu niet beschikbaar". Toen kwam dezelfde man in meesters' gewaad en ik vroeg hem of hij de houthakker was en hij antwoordde: "Het was dezelfde man maar die was de houthakker, ik ben de meester."'

Een van de mensen zei toen: 'U heeft het punt gemist wat hij u wilde vertellen, toen hij houthakte was hij daar volledig mee bezig. Niets was nog over van meester Nan-in; niets was over, hij was een houthakker.'

En in Zen-taal, wat moeilijk te vertalen is, zei hij niet exact 'ik ben een houthakker', hij zei 'het is nu houthakken' en niet 'een houthakker', er is zelfs geen ruimte voor de hakker. Het is simpel 'het houthakken', en hij is er zo totaal mee bezig, dat alleen het hakken van het hout en het houthakken gebeurt.

En als de meester komt dan ontstaat er natuurlijk een andere situatie. Dezelfde delen gaan nu anders samen. Dus in iedere actie ben je een ander persoon, mits je er volledig in opgaat.

Boeddha zou zeggen: 'Het is net als een vlam, hij ziet er hetzelfde uit, maar is nooit hetzelfde op twee verschillende momenten. De vlam gaat continu in rook op en er verschijnt een nieuwe vlam'. De oude vlam dooft, de nieuwe verschijnt. De kaars die je in de avond aansteekt is niet dezelfde als je de volgende ochtend uitblaast. Het is niet dezelfde vlam als die je aanstak; die is al ver weg, niemand weet waarheen.

'De grote overeenkomsten van de vlammen geven je de illusie dat het dezelfde vlam is.'

Hetzelfde is waar voor jouw wezen. Het is een vlam, het is een vuur.

Ieder moment verander je, en als je volledig betrokken en een mee bent dan zie je de veranderingen gebeuren, elk moment een andere ervaring. Ieder moment wordt onverwacht volledig nieuw en je zult hetzelfde nooit meer terugzien.

Op een natuurlijke wijze is het leven zo een mysterie, een continue verrassing. Met iedere stap opent zich een nieuwe wereld, met ongelooflijke betekenis, in ongelooflijke extase. Als de dood komt, kun je de dood ook niet zien als iets afgescheiden van het leven. Het is onderdeel van het leven, niet het einde. Het is net als andere gebeurtenissen. Liefde gebeurde, geboorte gebeurde. Je was een kind en toen verdween de jeugd, je werd een jongeman en toen verdween de jongeman; je werd een oude man en toen verdween de oude man. Hoeveel van dit soort dingen zijn er gebeurd. Waarom zou je de dood ook niet laten overkomen als de andere gebeurtenissen?

En feitelijk, als je van moment tot moment leeft, leef je de dood ook en ervaar je dat alle momenten tijdens het leven aan de ene kant staan en dat het ene moment van de dood aan de andere kant staat. Dat ene moment is nu belangrijker omdat het een samenvatting is van je leven plus iets extra's, dat nooit beschikbaar voor je was. Een nieuwe opening, met het hele leven samengevat, een opening naar een nieuwe dimensie.